

PLANLÆGNINGSGRUPPE

Arne Ørtved, Grundtvigsk Forums Folkeoplysningsudvalg.
Henrik Christensen, Dansk Friskoleforening.
Ole Borgå, Efterskoleforeningen.
Christian Schultz, Husholdnings- og Håndarbejdsskolerne.
Hans Grishauge, Vartov.
Sindie Jensen, studerende, Den frie Lærerskole.
Laust Riis-Søndergaard, (Konferenceleder) Den frie Lærerskole i Ollerup.

Faglig konsulent: Mickey Gjerris, lektor i bioetik og medlem af Det Ethiske Råd.

STED

Den frie Lærerskole i Ollerup. Svendborgvej 15, 5762 Vester Skerninge.

PRIS

kr. 375 inkl. forplejning.

TILMELDING

Tilmelding senest mandag den 9. januar 2012 til Den frie Lærerskole, Svendborgvej 15. Ollerup. 5762 Vester Skerninge. Tlf. 6224 1066. Send nedenstående tilmelding med posten eller tilmeld dig elektronisk på www.dfl-ollerup.dk. Husk at udfylde valggruppe.

Navn: _____

Adresse: _____

Mobil: _____

Vælg den gruppe, som du vil arbejde med fra kl. 11.05 – 12.30:

- 1. Hvornår vælger vi barnet fra?
Jes Harfeld
- 2. Designerbabyer
Mickey Gjerris
- 3. Tag din medicin og ti stille!
Jennifer Maureen Jørgensen

Konferencen er arrangeret af:

Grundtvigsk Forums Folkeoplysningsudvalg

Dansk Friskoleforening

Efterskoleforeningen

Folkehøjskolernes Forening i Danmark

Husholdnings- og Håndarbejdsskolerne

Den frie Lærerskole i Ollerup

Grundtvigsk Forum

Vartov

Farvergade 27

DK-1463 København K

Telefon +45 3373 2800

Fax +45 3373 2806

www.grundtvig.dk

wartov@wartov.dk

ønskebørn 2.0

– en konference om bioteknologiens muligheder,
forskernes visioner og borgernes politiske ansvar

FREDAG DEN 20. JANUAR 2012 PÅ
DEN FRIE LÆRERSKOLE I OLLERUP

HOVEDTEMA: ØNSKEBØRN 2.0

Den medicinske udvikling og bioteknologien giver os nye muligheder for at forme fremtidens børn? Med mulighederne følger dog spørgsmål: I hvilken retning skal de formes? Hvem skal forme dem – forældre eller samfund? Er der etiske grænser for magten? Skal børnene tilpasses skolen og samfundet eller begge dele gøres mere rummelige? Initiativtagerne til konferencen og det videre perspektiv i 2012 er Grundtvigsk Forums Folkeoplysningsudvalg, Dansk Friskoleforening, Efterskoleforeningen, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Husholdnings- og Håndarbejds-skolerne samt Den frie Lærerskole i Ollerup.

KONFERENCEN ER ET FOLKEOPLYSENDE PROJEKT

Målet er at fremme interessen og opmærksomheden blandt borgerne for at kunne tage stilling til påtrængende etiske spørgsmål i lyset af den teknologiske udvikling.

PROGRAM:

Kl. 09.30

Ankomst, registrering, kaffe, te, rundstykker.

Kl. 10.00

Velkommen til konferencen 'Ønskebørn 2.0'.

Ved Laust Riis-Søndergaard, seminarielærer, ved Den frie Lærerskole. Conferenceleder.

Kl. 10.10 - 10.30

Hvordan opfatter Grundtvig mennesket og dets udviklingsmuligheder?

Oplæg: Regner Birkelund, ph.d., og dr.phil, lektor ved Institut for Folkesundhed, Aarhus Universitet.

Kl. 10.35 - 10.55

Bioteknologiske muligheder – hvad kan vi allerede nu og i nærmeste fremtid?

Oplæg: Michael Christensen, overlæge på Statens Serum Institut.

Kl. 11.05 - 12.30

Vi går i de tre valggrupper (vælg din gruppe ved tilmelding)

I hvor høj grad- og i hvilke sammenhænge er det tilrådeligt at gøre brug af en række biologiske forbedringsteknologier, der kan skabe radikalt anderledes betingelser for befolkningens levevis?

1. Hvornår vælger vi barnet fra?

Underviser: Jes Harfeld, ph.d., forsker i bioetik, Aarhus Universitet.

Bioteknologien anvendes i dag til at opnå viden om mennesket i den tidlige fostertilstand og til i nogle tilfælde at udvælge de æg og den sæd, som anvendes til kunstig befrugtning. Denne praksis, der blandt andet har betydet et stort fald i antallet af børn født med Downs syndrom rejser en lang række spørgsmål: Hvilke sygdomme undersøges der for? Hvad er formålet med undersøgelsen? Hvad vælger vi til og fra og ud fra hvilke værdier vi gør det?

Spørgsmålene vil blive diskuteret ud fra en række perspektiver (barnets perspektiv, forældrenes perspektiv, et samfundøkonomisk perspektiv og et borgerperspektiv) og de værdier som ligger til grund for samfundets valg blive sat til debat.

2. Designerbabyer

Underviser: Mickey Gjerris, cand.theol. lektor i bioetik ved Københavns Universitet. Medlem af Det Etsiske Råd.

I forbindelse med kunstig befrugtning har vi i dag mulighed for at fravælge børn, der har en række genetisk betingede sygdomme. Som vores viden vokser, vil vi kunne vælge mere og mere fra. Og på et tidspunkt vil vi måske få mulighed for at tilvælge dispositioner for bestemte egenskaber som musikalitet, matematisk fornuft, empati mm. Det rejser spørgsmålet om det er ønskeligt at stræbe efter at forme mennesket genetisk? Skal vi overhovedet gøre det? Skal vi kun behandle sygdomme eller også forbedre mennesket – og hvad er forskellen? Hvilke værdier taler for og hvilke taler i mod? Findes det "naturlige" menneske, eller er vi blot en kulturel konstruktion, som kan formes både fysisk og psykisk til at passe bedst ind i den kultur, som vi selv har skabt?

3. Tag din medicin og ti stille!

Underviser: Jennifer Maureen Jørgensen, videnskabelig assistent, ph.d., fosterdiagnostik

Der er et stigende brug af medicin til fremme af kognitive egenskaber og rolig adfærd på forskellige niveauer i uddannelsessystemet. Hvor går grænsen mellem adfærdsregulerende medicin og præstationsfremmende medicin? Grænsen mellem behandling af barnet og ændringer af rammerne for barnet?

Kl. 12.30 - 13.05

Toast, salat, vand, kaffe og te.

Kl. 13.15 - 13.45

Kort resume fra de tre valggrupper

Kl. 13.50 - 14.45

Foredrag: Den bioteknologiske fremtid – mulighed og visioner

Hvilke store forandringer ligger lige for? Hvordan vil vi fremover kunne indrette os med hinanden? Vil bioteknologien og nye behandlingsformer reelt forandre arten Homo Sapiens i sådan en grad, at der reelt kan blive tale om en ny art?

Foredragsholder: Mickey Gjerris.

Kl. 14.45 - 15.05

Kaffe og kage

Kl. 15.10 - 16.15

Paneldrøftelse: Det etiske og politiske aspekt

Biotechnologiens mange muligheder åbner for komplekse etiske overvejelser både for det enkelte menneske og for samfundet. Hvor langt vil vi gå i til- og fravalg af fostre, i skabelsen af designerbabyer eller med medicinsk optimerede børn? Samtidigt foregår denne diskussion også i en større sammenhæng, hvor den måde vi har indrettet børnenes og vores egne liv på indgår. Har vi tilrettelagt vores institutionelle liv korrekt – fravalg efter den første fosterskanning, 8-9 timer i vuggestue for den 9 måneder gamle baby, 28 meget forskellige elever i samme klasselokale, et arbejdsliv der stresser forældrene og fjerner fokus fra børnene etc.?

Hvor meget skal børnene og de voksnes valg tilpasses samfundet, og hvor meget skal samfundet sætte grænser for teknologianvendelsen? Som oplæg og inspiration til denne debat på skoler og i samfundet sammensætter vi til dagen et panel bestående af repræsentanter for:

Udvalget vedr. Det Etske Råds arbejde, en lærer/skoleleder, læge, etiker og en lærerstuderende.

Paneldrøftelsen ledes af Christian Schultz og Henrik Christensen.

Kl. 16.20 - 16.30

Perspektiver til udvikling af samtalekort om etiske dilemmaer.

Hans Grishauge, Grundtvigsk Forum.